

O'ZBEKISTONDAGI UMUMTA'LIM MAKTABLARIDA KOREYS TILI O'QITILISHINING YO'LGA QO'YILISH BOSQICHLARI.

M.U.Kamarova. SamDCHTI o'qituvchisi,

I.Z.G'afforova. SamDCHTI talabasi

Abstract: This article provides information on the importance of teaching Korean as a second language in general secondary schools. Methodical recommendations for teaching the Korean language are also given.

Key words: Korean language, foreign language, South Korea, education system, FL program, English language.

Mamlakatimizda xorijiy tillarni o'rgatishni ommalashtirishni yangi bosqichga olib chiqish va sohani rivojlantirish uchun tizimli ishlarni tashkil etish, ulg'ayib kelayotgan yosh avlodni har tomonlama barkamol qilib tarbiyalash uchun barcha shart-sharoitlar yaratilmoqda. Dunyo bo'yicha samarali natija bergan o'qitish metodikalari, dastur va darsliklar maktabgacha ta'lim tashkilotlari, umumta'lim maktablari, akademik litseylar, oliy ta'lim muassasalari va o'quv markazlarida joriy etilmoqda. Xorijiy davlatlarda chop etiladigan zamonaviy o'quv va ilmiy adabiyotlar, darsliklar hamda o'quv qo'llanmalar, xalqaro testlar va ularni joriy qilish uchun tegishli ruxsatnoma va litsenziyalar, xorijiy tillarni o'rgatishga qaratilgan kontentlarning mualliflik huquqlari xarid qilinib o'z mutaxassislari tomonidan amalda tadbiq qilinmoqda. Xorijiy tillarni o'rganishni ommalashtirishga doir axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, dasturiy ta'minot loyihalari ishlab chiqilmoqda. Hamda xorijiy tillarni puxta o'zlashtirish, tilning asosiy ko'nikmalarini shakllantirish uchun videorolik, o'yin, ko'ngilochar ko'rsatuv, filmlar va boshqa o'rgatuvchi kontentlar yaratilmoqda.

Xorijiy tillarni o'qitish va o'quvchi yoshlar bilimini hozirgi zamonaviy kommunikativ kompetensiya metodikalari, zamonaviy innovatsion ta'lim dasturlarini ishlab chiqarish va ta'lim jarayonlarining barcha bosqichlariga erishish ham bugungi kun tartibidagi muhim jarayonlarga aylangan.

Maktabda ikkinchi chet til sifatida o'qitish uchun koreys tilining tanlanishi bejiz emas. Bu O'zbekiston va Janubiy Koreya o'rtasidagi tijorat va kasbiy hayotdagi hamkorlikning kuchayishi, shaxsiy harakatchanlikning o'sishi, koreys madaniyati bilan aloqalarni kengaytirish, talabalar va o'qituvchilarning o'zaro almashinish imkoniyati bilan izohlanadi.

Respublika ta'lim markazi va Koreya Respublikasi elchixonasi huzuridagi Koreya Respublikasi ta'lim markazi o'rtasida 2021-yilning 8-avgust kuni "O'zbekistonda koreys tilini o'qitish bo'yicha o'zaro hamkorlik memorandum"ini imzolagan edi. Bu haqda Markaz Matbuot xizmati xabarida bir necha ma'lumotlar keltirib o'tilgan. Unga ko'ra, koreys tilini o'qitish bo'yicha yangi o'quv dasturini ishlab chiqish, dastur asosida darsliklar yaratish hamda koreys tili o'qituvchilari tayyorgarligini oshirishdan iborat vazifalarni amalga oshirish nazarda tutilgan.

Hozirda mazkur hamkorlikning birinchi bosqichi sanalgan o'quv dasturlarini ishlab chiqish jarayonlari davom etmoqda. Dasturni ishlab chiqish bo'yicha tuzilgan ishchi guruh rahbari Farg'ona shahridagi O'zbekiston Koreya xalqaro universiteti professori Ji Mun Gon etib belgilangan.

Ma'lumki, yurtimizda xorijiy tillarni o'rgatishni ta'lim siyosatining ustuvor yo'nalishi sifatida rivojlantirish, ushbu yo'nalishda ta'lim sifatini tubdan oshirish, sohaga malakali pedagoglarni jalb etish hamda aholining xorijiy tillarni o'rganishga bo'lgan qiziqishini oshirish maqsadida O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 19-maydagi "O'zbekiston Respublikasida xorijiy tillarni o'rganishni ommalashtirish faoliyatini sifat jihatidan yangi bosqichga olib chiqish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-5117-sonli qarori qabul qilingan edi. Ushbu qarorga muvofiq, "Koreya Respublikasi ta'lim markazi" bilan hamkorlikda amalga oshirilayotgan jarayonlar ham qarorda belgilangan talab yuqori bo'lgan kamida o'nta xorijiy tillarni o'rganishni ommalashtirish, xorijiy tillarni o'qitishning xalqaro tan olingan dastur va darsliklari ta'limning barcha bosqichlarida joriy etilishini muvofiqlashtirish hamda o'qituvchilarda zamonaviy o'qitish ko'nikmalarini rivojlantirishdan iborat vazifalar ijrosini amalga oshirish bosqichma-bosqich yo'lga qo'yilishi haqida muzokaralar olib borildi.

Bu haqda Respublika ta'lim markazi direktori Shuhrat Sattorov: "Koreys tili ham O'zbekiston maktablarida o'qitilishi kerak bo'lgan 10 ta eng muhim xorijiy tillardan biri hisoblanadi. Ayni shu jihatdan olib qaraganda, bizda koreys tilini ham O'zbekistonda ingliz, nemis, fransuz tillari darajasida, ko'plab umumta'lim maktablarida asosiy xorijiy til sifatida o'qitish imkoni bor. Biroq, biz eng avvalo, koreys tiliga bo'lgan ehtiyojni, mehnat bozorini o'rganamiz, bolalarining chet tilini o'rganish borasidagi ota-onalar fikrlari bilan tanishamiz. Keyin shunga qarab koreys tili asosiy xorijiy til sifatida o'qitiladigan maktablar ro'yxatini shakllantiramiz. O'zbekistonda rus, ingliz, nemis, arab-fors tillarini o'rgatishga ixtisoslashtirilgan maktablar bor. Umid qilamanki, kelajakda koreys tilini o'qitishga ixtisoslashgan maktablar ham ko'p bo'ladi", — deya ta'kidlagan edi. Oradan ikki yil o'tar o'tmas, bu sa'y-harakatlar o'z natijasini asta-sekin ko'rsatmoqda. Vazirlik ma'lumotlariga ko'ra, boshlang'ich maktab o'quvchilarining 94 foizi ingliz tilini o'rganmoqda. Muassasa yangi o'quv yilidan boshlab, umumta'lim va ixtisoslashgan maktablarda, shuningdek, maktab-internatlarda (beshinchi sinfga boradigan o'quvchilar uchun) ingliz tiliga qo'shimcha ravishda ikkinchi chet tili tariqasida nemis, fransuz, koreys, xitoy, yapon, arab, fors, hind va boshqa xorijiy tillarni joriy qilishni taklif etmoqda. Bu taklifga binoan ushbu tillarni samarali o'qitish uchun darsliklar o'quv qo'llanmalar ishlab chiqilmoqda.

Xalq ta'limi boshqarmalari joriy yilning mart oyi o'rtalariga qadar, mamlakatdagi har bir maktabning ikkinchi chet tilini joriy etish imkoniyatlarini tahlil qilib chiqishi va bu haqda vazirlikka hisobot berishi kerakligi to'g'risida ham axborot tarqatilgan. Bu axborotning isboti sifatida koreys tilini ikkinchi til sifatida O'zbekistonning bir nechta maktablarida bosqichma bosqich o'qitish yo'lga qo'yilmoqda. Xususan, hozirgi kunda Buxoro viloyati Buxoro shahri 42-sonli umumta'lim maktabi, Jizzax viloyati Mirzacho'l tumani 18-sonli umumta'lim maktabi, Namangan viloyati Namangan tumani 22-sonli umumta'lim maktabi, Xorazm viloyati Urganch shahri 30-sonli umumta'lim maktabi va

Toshkent shahri Shayxontohur tumani 59-sonli umumta'lim maktablarida ingliz tiliga qo'shimcha tarzda ikkinchi chet tili sifatida koreys tili ham o'qitilayapti.

Globallashayotgan davrda zamonaviy texnologiyaga oid bilimlardan keyingi e'tibor qaratilayotgan sohalaridan biri taraqqiyot va xalqaro biznes amaliyotlari uchun ko'priq vazifasini o'taydigan chet tilidir. Chet tilini o'rganish bu olam bilan tanishish demakdir. Odam qaysidir tilni o'rgansa, o'sha tilda gaplashuvchi xalqning madaniyatini ham o'rganadi. Bu o'z o'zidan insonning ongini shakllantiradi va tasavvurini boyitadi. Koreys tilini o'quvchilarga qay usulda yetkazib berish bu har bir pedagogning metodikasiga bog'liq. Koreys tili o'qituvchisi sinfda muvaffaqiyatli natijalarga erishish uchun albatta o'rganiladigan ma'lumotlarni qiziqarli va esda qolarli usullarda o'qitishi kerak. Ijodiy va interfaol usullardan foydalanish tavsiya etiladi, chunki ular chet tilini o'rganish bilan bog'liq to'siqlarni yengishga yordam beradi. Bundan tashqari, multimedia resurslari o'yin-kulgi vositasi bilan bir qatorda akademik strategiya sifatida ham foydalanish mumkin. Va nihoyat, chet tilini o'qitishni kontekstualashtirish o'qituvchilar va o'quvchilarning imkoniyatlaridan to'liq foydalanishni talab qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 19-maydagi "O'zbekiston Respublikasida xorijiy tillarni o'rganishni ommalashtirish faoliyatini sifat jihatidan yangi bosqichga olib chiqish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-5117-sonli qarori
2. "2022-yil uchun O'zbekiston Respublikasining Davlat budjeti to'g'risida" O'zbekiston Respublikasining Qonuni bilan Xalq ta'limi vazirligiga Xalq ta'limi sohasidagi islohotlar.
3. Kamarova M.U. "Koreys tilining xorijiy til sifatidagi ta'lim siyosati va koreys tilining tarqalishiga sababchi omillar", So'z san'ati xalqaro jurnali, 2-son, 2023.
4. Kamarova M.U. "우즈베크어와 한국어 파생법 관련 논문 사례 연구", Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences, 2022.
5. Kamarova M.U. "Janubiy Koreyaning oquv jarayonidagi "kompetensiya" atamasining mohiyati va oquv dasturida foydalanilishi". Miasto Przyszłości, Vol.42, 2023, 249–252.
6. Байматова, М. (2022). Проблема перевода и адаптации непереводаемой терминологии (на примере английского и корейского языков). Анализ актуальных проблем, инноваций, традиций, решений и художественной литературы в преподавании иностранных языков, 1(01), 190-192
7. Базарова, III. III. (2022). Koreys adibasi shin kyon suk ijodining o'ziga xosligi xususida. *Международный журнал искусство слова*, 5(3).
8. Назарова, III. Б. (2019). Ўзбек ва корейс тилида адвербализация ходисасининг қиёсий таҳлили.

9. 8.Usmonqulovna, B. D., & Aziz To‘lqin o‘g, A. (2023). O‘zbek va koreys tillarida adyektivatsiya hodisasi. *Journal of new century innovations*, 24(1), 46-49.
10. 9.Эшимова, Ш. К. (2022). Personifikatsiya orqali obrazning yaratilishi. *Международный журнал искусство слова*, 5(4).
11. 10.Furkatovna, B. I. (2023). Discursive-pragmatic characteristics of articles expressing the etiquette of communication (on the example of Korean and Uzbek languages). *Innovation: The journal of Social Sciences and Researches*, (1), 24-29.